

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Forskrevet

Citation: Drachmann, Holger: "Forskrevet", i Drachmann, Holger: *Forskrevet*, udg. af Lars Peter Rømhild , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2000, s. 706. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann14val-shoot-idm140708757656304/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Forskrevet

1.I.11

- 115 *Ejland*: ø. – *skruede (...)* *Natlampe ivøjret*: skruede vægen op, så lampen lyste mere.
- 117 *(Livs-)Maxime*: læresætning, formuleret visdomsord.
- 119 *(en) rar (En)*: mærkværdig. – *Lyst for (...)* *Æventyret*: trylleformel i eventyr, bl.a. hos Grimm, hos Sv. Grundtvig og hos Evald Tang Kristensen («Den røde Kox» i sidstnævntes *Æventyr fra Jylland*, 1881). – *Emancipation*: kvindefrigørelsesbevægelsen markerede sig iøjnefaldende i forskellige retninger i Danmark i 1870'erne og 80'erne.
- 120 *stukne*: broderede.

1.I.12

- 121 *engelsk Kamin*: åbenbart en art, hvori der fyres med kul.
- 122 *ikke min Broders Vogter*: jf. 1. Mos., kap.4, v.9. – *Hverdagshistorie*: med hentydning til Thomasine Gyllembourgs fortællinger; en af de første. *En Hverdags-Historie* (1828), brugtes både som genrebetegnelse og i hendes anonymiserende angivelse af forfatterskabet i publikationerne som af »Forfatteren til en Hverdags-Historie«.
- 123 *Ironien*: vel med hentydning dels til begrebets negative karakter hos Søren Kierkegaard, dels til den målbevidst sarkastiske og satiriske stil hos Viggo Hørup, modellen for red. Bentzen. – *Partiet*: dvs. Venstre. – *de Gamle*: dvs. Højre. – *man begynder (...)* *frie Tænkning*: dette gjaldt faktisk flere betydelige personligheder som Georg Brandes og Drachmanns fætter Viggo Hørup. – «*Livet (...)* *indre» osv.*: citat fra Fr. Chr. Sibberns *Psychologie, indledet med alm. Biologie* (1843, 4. udg. 1862), der brugtes ved filosofikum-undervisning og til dels lærtes udenad. Den grundlæggende definition af livet var berømt for sin længde og tunge sætningsføjning.
- 124 *Jensalems Ødelæggelse*: if. Jesu spådomme, fx Matt., kap.24, og byens faktiske ødelæggelse under romerkejseren Titus 70 e.Kr. – *Hamborg-blaat*: d.s.s. mineralblåt, en blandet, lys blå farve. – *Shakspeare*: alm. stavemåde i 1800-t. og åbenbart Drachmanns foretrukne; de steder, romanen har Shakespeare med e midti, skyldes sætteren. – *Basta così*: (ital.) så er det nok. – *Flakon(er)*: lugtflaske el. her snarest lille glas-el. porcelænsflaske med fx cognac.
- 125 *Boulevard des Italiens*: gade med modebutikker i Paris. – *Cirkelslaget*: cirkellinjen, cirkelfiguren. – *Amadis af Gallien*: titelhelten i en ud-

bredt portugisisk ridderroman fra o. 1500, bl.a. kendt som Don Quixotes forbillede i Cervantes' parodiroman 1605.

- 126 *Vagt Dig*: det udråb, hvormed Klint og et kor med komisk virkning skræmmer Løjtnant von Buddinge i Chr. Hostrups sangspil *Gjenboerne* (1844), 2.akt, 11.sc. – *spids* (, *min Fntue*): spydig. – *Truvéren*: af fr. *trouvère*, svarende til provençalsk: *troubadour*. – (*forlanger*) *Satisfaktion*: æresoprejsning, især ved duel. – *Grog*: drik af rom el. cognac plus varmt vand. – *Bislag*: lille verandaagtig udbygning ved indgangen til et hus. – *spanskgrønt*: stærkt grøn farve af kobber, irgrønt.
- 127 *var »festgeknejt«*: sad fast på hotellet, fordi han var ude af stand til at betale. – *Kreuzer*: østrigsk småmønt; 100 Kreuzer = 1 gylden, jf. s.129, l.25.
- 128 *Weiter*: (ty.) videre. – *Bierfidlere*: musikanter (i ølstue el.lign.). – *Gretchen*: typen på den unge pige som i Goethes *Faust*, se Efterskrift s.656. – *flere (...) mellem Himmel og Jord, end osv.*: udtrykket fra Shakespeares *Hamlet* (ca. 1601), 1.akt, 5.sc., v.166. – *le vent (...) fou*: (fr.) vinden, der går gennem bjergene, vil gøre mig gal. Citat fra Victor Hugos digt »Guitare« fra samlingen *Les Rayons et les Ombres* (1840).
- 129 *lægge Vind paa*: tilstræbe. – *Hverdagshistorie*: se n.t.s.122.
- 130 *ville vi*: se Efterskrift s.682f. – *Verveine (...)-Water*: parfume af jernurt (verbena). – *Parfum (...)* *rafraichissant*: (fr.) blid, styrkende, forfriskende parfume.
- 131 *Aften-Berlinger*: avisen *Berlingske Tidende* udkom i perioden med en morgen- og en aftenudgave. – *Romanen den*: føljetonen. – *Overførmysteriet*: statsinstitution 1869-1981, der bestyrede umyndiges midler. – *Heinrich der Vogler*: tysk konge 876-936; *Vogler* = fuglefænger.
- 132 *O sancta simplicitas*: (lat.) o hellige enfold. – *elysæiske Marker*: udtrykket, der betegner det paradisiske land for døde heroer i græsk mytologi, spiller her måske på den parisiske boulevard Champs Elysées og sikkert på Ediths frederiksbergske »Elysium«. – *mais enfin*: (fr.) nuvel.

1.I.13

- 133 *Satin-Velours*: ataskagtig flojl, jf. n.t.s.135. – *ere*: jf. Efterskrift s.682f.
- 134 *Kjole*: langskodet jakke.
- 135 *Atlask*: glinsende (silke)tojt af særlig vævning. – *Overhøring (...)* *Konfirmation*: jf. n.t.s.110. – *lykkelig (...)* *Øjeblikket*: jf. den eftertragtede, umulige og dog opnåede tilstand for Goethes Faust (i den såkaldte Pagtscene: »Studierzimmer«, v.1699ff. i *Faust, I*) »Werd' ich zum